

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри цифрової економіки та
бізнес-аналітики
протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

Зав. кафедри _____ Шевчук І.Б.
(підпис)

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономічний аналіз

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність: 051 “Економіка”

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація: Інформаційні технології в бізнесі

(найменування спеціалізації)

освітній ступінь: магістр

(бакалавр/магістр)

Укладач:

Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент
(ПІБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 1

Тема № 1. Теорія поведінки споживача.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: опанування особливостей поведінки споживача, розв'язання задач оптимізації, вивчення ефектів заміщення та доходу.

План лекції

1. Уподобання. Властивості вподобань.
2. Функція корисності. Задача максимізації корисності.
3. Задача мінімізації видатків.
4. Функція попиту Маршала.
5. Функція скомпенсованого попиту.
6. Рівняння Слуцького.

Опорні поняття: задача оптимізації, властивості переваг, функція корисності, функція Кобба-Дугласа, субститути, корисність, мінімізація витрат, метод Лагранжа, скомпенсований попит, рівняння Слуцького, функція попиту.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2 кн. – Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – 723 с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2-х кн. / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – К.: Знання, 2006. – 437 с.
3. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
4. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатьев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348 с., Т.2. – 503 с.
5. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
6. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
7. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010. – 159 с.
8. Коуэл Ф. Микроэкономика. Принципы и анализ / Ф. Коуэл. – М.: Дело, 2011.
9. Пиндайк Р.С., Рубинфельд Д.Л. Микроэкономика / Р.С. Пиндайк, Д.Л. Рубинфельд. – М: Дело, 2000.
10. Тарасевич Л.С. Микроэкономика: учебник для студентов вузов, обуч. по экон.

спец. / Л.С. Тарасевич, П.И. Гребенников, А.И. Леусский. – М.: Юрайт, 2006. – 374 с.

11.Чеканский А.Н., Фролова Н.Л. Микроэкономика. Промежуточный уровень: учеб. пособ. / А.Н. Чеканский, Н.Л. Фролова. – М.: Инфра-М, 2005. – 375 с.

Интернет ресурси:

1. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqns wz1pwmcev43o/tarasevich_1_s__mikro yekonomika__uchebnik.pdf
2. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
3. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мульти-медійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. Що таке аксіома строгої опуклості?
2. Що таке аксіома транзитивності?
3. Як звучить аксіома порівняння?
4. Як записати умову рефлексивності?
5. Що таке аксіома строгої монотонності?
6. Що дозволяє зробити дотримання аксіоми неперервності?
7. Що таке функція корисності? Яким вимогам вона повинна відповідати?
8. Що таке показник еластичності граничної норми заміни?
9. Які функції корисності Ви знаєте?
10. Коли доцільно використовувати функцію Кобба – Дугласа?
11. Який вигляд функції корисності для досконалих субститутів? Для досконалих комплементів?
12. У якому випадку, згідно Хікса, для раціонального споживача при зміні ціни одного з благ його реальний дохід не зміниться?
13. Що аналітично відображає рівняння Слуцького?
14. За яких умов, згідно Слуцького, для раціонального споживача при зміні ціни одного з благ його реальний дохід не зміниться?
15. Що припускає функція некомпенсованого попиту?
16. Яке припущення робить функція скомпенсованого попиту?

Укладач: _____ **Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент**
(підпис) (ІПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 2

Тема № 2. Теорія виробництва.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: вивчення роботи фірми як мікроекономічного суб'єкту господарювання, оптимізація роботи фірми, шляхи її розширення.

План лекції

1. Технологія та виробнича функція.
2. Основні види виробничих функцій.
3. Виробнича функція та технічний прогрес.
4. Визначення витрат.
5. Вибір факторів, що мінімізують витрати.
6. Шлях розширення фірми в короткостроковому та довгостроковому періодах.

Опорні поняття: виробнича функція, коефіцієнт еластичності, ізокванта, гранична норма заміщення, оптимізаційна задача, технологічний прогрес, гранична норма технологічного заміщення, максимізація прибутку, функція видатків.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
2. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатьев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348 с., Т.2. – 503 с.
3. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
4. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
5. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010. – 159 с.
6. Коуэл Ф. Микроэкономика. Принципы и анализ / Ф. Коуэл. – М.: Дело, 2011.
7. Пиндайк Р.С., Рубинфельд Д.Л. Микроэкономика / Р.С. Пиндайк, Д.Л. Рубинфельд. – М: Дело, 2000.
8. Тарасевич Л.С. Микроэкономика: учебник для студентов вузов, обуч. по экон. спец. / Л.С. Тарасевич, П.И. Гребенников, А.И. Леусский. – М.: Юрайт, 2006. – 374 с.

9. Чеканский А.Н., Фролова Н.Л. Микроэкономика. Промежуточный уровень: учеб. пособ. / А.Н. Чеканский, Н.Л. Фролова. – М.: Инфра-М, 2005. – 375 с.
10. Боулз С. Микроэкономика: поведение, институты и эволюция: учебник для вузов / Академия народного хозяйства при Прав-ве РФ. М.: Дело, 2011.
11. Бусыгин В. П., Желободько Е. В., Цыплаков А. А. Микроэкономика – третий уровень. Новосибирск: СО РАН, 2003.
12. Бусыгин В. П., Покатович Е. В., Фридман А. А. Сборник задач по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
13. Розанова Н. М. Микроэкономика фирмы: учеб. пособ. / Н. М. Розанова. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 447 с.
14. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
15. Шумейкер П. Модель ожидаемой полезности: разновидности, подходы, результаты и пределы возможностей. THESIS, 1994. Вып. 5 «Риск, неопределенность, случайность», стр. 29–80.

Інтернет ресурси:

1. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqnszw1pwmcev43o/tarasevich_1_s__mikroekonomika__uchebnik.pdf
2. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
3. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мультимедійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. Яка основна мета діяльності фірми? Які супутні цілі при цьому повинні бути виконані?
2. Що таке виробнича функція? Як її можна представити?
3. Які сполучення факторів виробництва повинні бути відображені у виробничій функції?
4. Які моделі відображають формування та зміни виробничої функції з точки зору максимізації випуску? Які змінні та обмеження при цьому використовують? Чи враховують обидві моделі закон спадної віддачі змінних ресурсів?
5. Як буде поводити себе виробнича функція у короткотерміновому періоді?
6. Що таке гранична норма заміщення?
7. Як визначається граничний продукт?

8. Для чого використовується коефіцієнт еластичності заміни? Якого значення він може набувати?
9. Чи може карта ізоквант відображати технічний прогрес? Як еластичність заміни відображається на карті ізоквант?
10. Які можливі варіанти розвитку фірми з точки зору технічного прогресу?
11. Як на карті ізоквант визначити тип технічного прогресу?

Укладач: _____ Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент
(підпис) (ІПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 3

Тема № 2. Теорія виробництва.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: вивчення роботи фірми як мікроекономічного суб'єкту господарювання, оптимізація роботи фірми, шляхи її розширення.

План лекції

1. Природа фірми і гіпотеза максимізації прибутку.
2. Функція прибутку.
3. Короткострокова пропозиція конкурентної фірми, що максимізує прибуток.
4. Пропозиція конкурентної галузі в короткостроковому і довгостроковому періодах.

Опорні поняття: функція видатків, функція прибутку, концепція виявленої максимізації прибутку, ізокванта, гранична норма заміщення, оптимізаційна задача, технологічний прогрес.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
2. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатьев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348 с., Т.2. – 503 с.
3. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
4. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
5. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010. – 159 с.
6. Коуэл Ф. Микроэкономика. Принципы и анализ / Ф. Коуэл. – М.: Дело, 2011.
7. Пиндайк Р.С., Рубинфельд Д.Л. Микроэкономика / Р.С. Пиндайк, Д.Л. Рубинфельд. – М: Дело, 2000.
8. Тарасевич Л.С. Микроэкономика: учебник для студентов вузов, обуч. по экон. спец. / Л.С. Тарасевич, П.И. Гребенников, А.И. Леусский. – М.: Юрайт, 2006. – 374 с.
9. Чеканский А.Н., Фролова Н.Л. Микроэкономика. Промежуточный уровень: учеб. пособ. / А.Н. Чеканский, Н.Л. Фролова. – М.: Инфра-М, 2005. – 375 с.
10. Боулз С. Микроэкономика: поведение, институты и эволюция: учебник для вузов / Академия народного хозяйства при Прав-ве РФ. М.: Дело, 2011.

11. Бусыгин В. П., Желободько Е. В., Цыплаков А. А. Микроэкономика – третий уровень. Новосибирск: СО РАН, 2003.
12. Бусыгин В. П., Покатович Е. В., Фридман А. А. Сборник задач по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
13. Розанова Н. М. Микроэкономика фирмы: учеб. пособ. / Н. М. Розанова. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 447 с.
14. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
15. Шумейкер П. Модель ожидаемой полезности: разновидности, подходы, результаты и пределы возможностей. THESIS, 1994. Вып. 5 «Риск, неопределенность, случайность», стр. 29–80.

Інтернет ресурси:

1. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqns wz1pwmcev43o/tarasevich_1_s__mikro yekonomika__uchebnik.pdf
2. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
3. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мультимедійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. Назвіть необхідну, але недостатню умову максимізації прибутку.
2. У чому суть концепції виявленої мінімізації витратків?
3. У чому полягає суть концепції виявленої максимізації прибутку?
4. Запишіть функцію Лагранжа для мінімізації витрат фірми при заданому обсязі виробництва?
5. Як оцінити
6. Що означає рівняння $(r_2K_2 + w_2L_2 \leq r_2K_1 + w_2L_1)$ в концепції виявленої мінімізації витратків?
7. Що означає концепція виявленої мінімізації витратків?
8. Що таке галузь з незмінними витатками? Як виглядає довготривала крива пропозиції для такої галузі?
9. Як виглядає крива пропозиції для галузі, витатки якої зростають?
10. Як виглядає крива пропозиції у випадку спадання витатків у галузі?

Укладач: _____ **Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент**
 (підпис) (ІПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 4

Тема № 3. Загальна рівновага та теорія економіки добробуту.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: вивчення теорії добробуту та агрегування переваг.

План лекції

1. Загальна і часткова рівновага.
2. Існування, механізм встановлення і стабільність загальної рівноваги.
3. Обмін і ефективність розподілу продуктів і ресурсів.
4. Оптимальність за Парето.
5. Крива виробничих можливостей.

Опорні поняття: часткова рівновага, загальна рівновага, оптимальність, крива виробничих можливостей, симетрична взаємодія, субститут, концепція економічної ефективності, коробка «Еджуорта».

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
2. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатьев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348 с., Т.2. – 503 с.
3. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
4. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
5. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010. – 159 с.
6. Коуэл Ф. Микроэкономика. Принципы и анализ / Ф. Коуэл. – М.: Дело, 2011.
7. Пиндайк Р.С., Рубинфельд Д.Л. Микроэкономика / Р.С. Пиндайк, Д.Л. Рубинфельд. – М: Дело, 2000.
8. Тарасевич Л.С. Микроэкономика: учебник для студентов вузов, обуч. по экон. спец. / Л.С. Тарасевич, П.И. Гребенников, А.И. Леусский. – М.: Юрайт, 2006. – 374 с.
9. Чеканский А.Н., Фролова Н.Л. Микроэкономика. Промежуточный уровень: учеб. пособ. / А.Н. Чеканский, Н.Л. Фролова. – М.: Инфра-М, 2005. – 375 с.
10. Боулз С. Микроэкономика: поведение, институты и эволюция: учебник для вузов / Академия народного хозяйства при Прав-ве РФ. М.: Дело, 2011.
11. Бусыгин В. П., Желободько Е. В., Цыплаков А. А. Микроэкономика – третий уровень. Новосибирск: СО РАН, 2003.

12. Бусыгин В. П., Покатович Е. В., Фридман А. А. Сборник задач по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
13. Розанова Н. М. Микроэкономика фирмы: учеб. пособ. / Н. М. Розанова. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 447 с.
14. Розанова Н. М. Экономическая теория фирмы: учебник. / Н. М. Розанова, И. В. Зороастрова. – М.: Интернет-Университет Информационных Технологий; БИНОМ. Лаборатория знаний, 2007. – 383 с.
15. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.

Інтернет ресурси:

1. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqns wz1pwmcev43o/tarasevich_1_s__mikro yekonomika__uchebnik.pdf
2. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
3. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мультимедійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. Які типи рівноваги виділяють в мікроекономічному аналізі? Що таке рівновага окремого господарюючого суб'єкта?
2. Що не враховує та ігнорує часткова рівновага?
3. Як називається рівновага на окремому ринку?
4. Що таке ефект зворотного зв'язку?
5. Для яких ринків характерні симетричні взаємодії?
6. Який вигляд мають криві рівноважного попиту на товари-субститути?
7. Що характерно для від'ємного зовнішнього ефекту?
8. Що таке асиметрична взаємодія? Як може виглядати асиметрична взаємодія двох субститутів?
9. Чи сприяє ринковий механізм досягненню загальної рівноваги і яким чином?
10. Чи ефективна рівновага є єдиною або виникає ряд варіантів цін, які відповідають цій вимозі?
11. Як можна записати стан загальної економічної рівноваги?
12. Які припущення зроблено в моделі Л. Вальраса?
13. Що таке ефективний обмін благами?
14. Чим Парето-переважний стан економіки відрізняється від Парето-ефективного стану?

Укладач: _____ **Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент**

(підпис)

(ІПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 5

Тема № 3. Загальна рівновага та теорія економіки добробуту.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: вивчення теорії добробуту та агрегування переваг.

План лекції

1. Теорія добробуту.
2. Агрегування переваг.
3. Теорема неможливості Ерроу.
4. Ефективність та справедливий розподіл.

Опорні поняття: теорема неможливості Ерроу, фіаско ринку, суспільне благо, суспільний добробут, Парето-оптимальний стан, коробка Еджуорта, справедливий розподіл, субсидія коригування, крива суспільного добробуту.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
2. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатъев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348с., Т.2. – 503 с.
3. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М. : Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
4. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
5. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010. – 159 с.
6. Коуэл Ф. Микроэкономика. Принципы и анализ / Ф. Коуэл. – М.: Дело, 2011.
7. Пиндайк Р.С., Рубинфельд Д.Л. Микроэкономика / Р.С. Пиндайк, Д.Л. Рубинфельд. – М: Дело, 2000.
8. Тарасевич Л.С. Микроэкономика: учебник для студентов вузов, обуч. по экон. спец. / Л.С. Тарасевич, П.И. Гребенников, А.И. Леусский. – М.: Юрайт, 2006. – 374 с.
9. Чеканский А.Н., Фролова Н.Л. Микроэкономика. Промежуточный уровень: учеб. пособ. / А.Н. Чеканский, Н.Л. Фролова. – М.: Инфра-М, 2005. – 375 с.
10. Боулз С. Микроэкономика: поведение, институты и эволюция: учебник для вузов / Академия народного хозяйства при Прав-ве РФ. М.: Дело, 2011.
11. Бусыгин В. П., Желободько Е. В., Цыплаков А. А. Микроэкономика – третий уровень. Новосибирск: СО РАН, 2003.

12. Бусыгин В. П., Покатович Е. В., Фридман А. А. Сборник задач по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
13. Розанова Н. М. Микроэкономика фирмы: учеб. пособ. / Н. М. Розанова. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 447 с.
14. Розанова Н. М. Экономическая теория фирмы: учебник. / Н. М. Розанова, И. В. Зороастрова. – М.: Интернет-Университет Информационных Технологий; БИНОМ. Лаборатория знаний, 2007. – 383 с.
15. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.

Інтернет ресурси:

1. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqns wz1pwmcev43o/tarasevich_1_s__mikro yekonomika__uchebnik.pdf
2. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
3. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мультимедійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. Що розуміють під суспільним благом?
2. Які підходи виділяють в аналізі сутності та механізмі максимізації суспільного добробуту?
3. Що таке «фіаско ринку»?
4. Що таке субсидія коригування?
5. Які властивості не є характерні для чисто суспільних благ?
6. Назвіть причини забезпечення населення деякими суспільними благами з боку держави?
7. Сформулюйте теорему неможливості Ерроу.
8. Які види видатків існують? Що належить до видатків опортуністичної поведінки?
9. У чому полягає суть ліберталістського підходу до суспільного добробуту?
10. У чому суть утилітаристського підходу до суспільного добробуту?
11. Чи може бути повна рівновага в добробуті згідно егалітаристського підходу?

Укладач: _____ **Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент**
(підпис) (ІПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 6

Тема № 4. Економічна теорія інформації.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: опанувати основи теорії інформації, особливості ринків з асиметричною інформацією, методи та засоби боротьби з асиметричною інформацією.

План лекції

1. Вибір в умовах невизначеності.
2. Поняття асиметричної інформації.
3. Невизначеність і ризик.
4. Ринки з асиметричною інформацією.
5. Реакція ринку на негативний відбір.
6. Роль ринкових сигналів в подоланні інформаційної асиметрії.
7. Види ринкових сигналів.
8. Проблема «принципал – агент».
9. Моральний ризик і ринок страхування.

Опорні поняття: повна раціональність, асиметрична інформація, ризик, математичне очікування, схильність до ризику, диверсифікація, розподіл ризику, оптимальний обсяг інформації, ринковий сигнал, аукціон, моральний ризик, проблема «принципал-агент», страхування.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2 кн. – Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – 723 с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2-х кн. / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – К.: Знання, 2006. – 437 с.
3. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
4. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатьев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348с., Т.2. – 503 с.
5. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
6. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
7. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010.

– 159 с.

8. Коуэл Ф. Микроэкономика. Принципы и анализ / Ф. Коуэл. – М.: Дело, 2011.
9. Пиндайк Р.С., Рубинфельд Д.Л. Микроэкономика / Р.С. Пиндайк, Д.Л. Рубинфельд. – М.: Дело, 2000.
10. Тарасевич Л.С. Микроэкономика: учебник для студентов вузов, обуч. по экон. спец. / Л.С. Тарасевич, П.И. Гребенников, А.И. Леусский. – М.: Юрайт, 2006. – 374 с.
11. Чеканский А.Н., Фролова Н.Л. Микроэкономика. Промежуточный уровень: учеб. пособ. / А.Н. Чеканский, Н.Л. Фролова. – М.: Инфра-М, 2005. – 375 с.
12. Боулз С. Микроэкономика: поведение, институты и эволюция: учебник для вузов / Академия народного хозяйства при Прав-ве РФ. М.: Дело, 2011.
13. Бусыгин В. П., Желободько Е. В., Цыплаков А. А. Микроэкономика – третий уровень. Новосибирск: СО РАН, 2003.
14. Бусыгин В. П., Покатович Е. В., Фридман А. А. Сборник задач по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
15. Розанова Н. М. Микроэкономика фирмы: учеб. пособ. / Н. М. Розанова. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 447 с.
16. Розанова Н. М. Экономическая теория фирмы: учебник. / Н. М. Розанова, И. В. Зороастрова. – М.: Интернет-Университет Информационных Технологий; БИНОМ. Лаборатория знаний, 2007. – 383 с.
17. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.
18. Kreps D. A Course on Microeconomic Theory. New York: Harvester Wheatsheaf, 1990.
19. Шумейкер П. Модель ожидаемой полезности: разновидности, подходы, результаты и пределы возможностей. THESIS, 1994. Вып. 5 «Риск, неопределенность, случайность», стр. 29–80.

Интернет ресурси:

1. <http://www.google.com/>
2. <http://www.studentam.kiev.ua/>
3. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqns wz1pwmcev43o/tarasevich_1_s_mikro_yekonomika_uchebnik.pdf
4. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
5. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мультимедійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. Що таке повна раціональність? Які при цьому роблять припущення?
2. Для яких ринків характерною є повна раціональність?

3. З чим пов'язана обмежена раціональність?
4. Які причини неповноти інформації на ринку?
5. Яку інформацію називають асиметричною? Наведіть приклад реакції ринку на асиметричну інформацію.
6. У чому полягає значущість асиметричної інформації?
7. Дайте визначення ризику.
8. Чим математична ймовірність відрізняється від статистичної?
9. Що таке математичне очікування та які значення воно може набувати?
10. Які існують види схильності до ризику? Що таке перевага ризику?
11. Що передбачає метод розподілу ризику?
12. Що таке нейтральність до ризику?
13. Які існують способи зниження ризику?
14. Який з методів зниження ризику лежить в основі страхування? Чим об'єднання ризику відрізняється від диверсифікації?
15. Як знайти оптимальний обсяг інформації?
16. Що таке несприятливий вибір і як він впливає на ефективність ринкової економіки?
17. Які засоби використовують для боротьби з асиметричною інформацією? Що не є наслідком асиметричної інформації?
18. Наведіть приклади ринкових сигналів на ринках різних типів. Ринки якого типу дозволяють швидко ліквідувати асиметричність інформації?
19. Які наслідки вибору в умовах невизначеності?
20. Які існують способи контролю за роботою менеджерів?

Укладач: _____ Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент
(підпис) (ПШБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 7

Тема № 5. Екстерналії і суспільні блага. Суспільний вибір.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: опанувати основи теорії суспільного вибору та екстерналій.

План лекції

1. Зовнішні ефекти та ефективний розподіл ресурсів.
2. Податки і субсидії коригування (податки Пігу).
3. Права власності.
4. Теорема Коуза.
5. Ринок прав на забруднення середовища.

Опорні поняття: зовнішній ефект, алокативна ефективність, податки коригування, екстерналії, суспільні блага, суспільний вибір, право власності, транзакційні видатки, моральний ризик, субсидія коригування, Парето-оптимальний стан, інтерналізація.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2 кн. – Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – 723 с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2-х кн. / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – К.: Знання, 2006. – 437 с.
3. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
4. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатьев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348 с., Т.2. – 503 с.
5. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
6. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
7. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010. – 159 с.
8. Боулз С. Микроэкономика: поведение, институты и эволюция: учебник для вузов / Академия народного хозяйства при Прав-ве РФ. М.: Дело, 2011.
9. Бусыгин В. П., Желободько Е. В., Цыплаков А. А. Микроэкономика – третий уровень. Новосибирск: СО РАН, 2003.

10. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.

Интернет ресурси:

1. <http://www.google.com/>
2. <http://www.studentam.kiev.ua/>
3. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqnszw1pwmcev43o/tarasevich_1_s_mikro_yekonomika_uchebnik.pdf
4. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
5. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мульти-медійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. Що таке зовнішній ефект? Чим додатний зовнішній ефект відрізняється від від'ємного?
2. Як трактує зовнішні ефекти неокласична теорія?
3. На які групи за напрямком дії поділяються зовнішні ефекти? Які позитивні та негативні зовнішні ефекти в кожній групі?
4. Які ефекти виникають у випадку, якщо діяльність одного економічного агента викликає видатки в інших?
5. Які види зовнішніх від'ємних ефектів виділяють?
6. Що таке сукупні зовнішні видатки? Від чого вони залежать?
7. Який математичний вираз має загальна умова досягнення ефективності при існуванні зовнішнього від'ємного ефекта?
8. Чи може суспільство за умови від'ємних зовнішніх ефектів мати нульовий рівень забруднення?
9. Який вплив на досягнення Парето-оптимального стану виробництва мають зовнішні від'ємні ефекти?
10. Сформулюйте теорему Коуза. За яких умов використання даної теореми буде коректним?
11. Що таке алокативна ефективність?
12. З чим пов'язані транзакційні видатки? Які види транзакційних видатків розрізняють?
13. Що таке видатки опортуністичної поведінки? Назвіть основні форми опортуністичної поведінки.
14. Коли виникає моральний ризик?
15. Яка найбільш поширена різновидність морального ризику та які найбільш сприятливі умови для її виникнення?
16. Що роблять для скорочення видатків опортуністичної поведінки?

17. Коли виникають можливості для вимагання на підприємстві?
18. Що сприяє росту транзакційних видатків?
19. Що таке інтерналізація зовнішніх ефектів? Як вона здійснюється?
20. Які розроблені способи коригування розбіжностей між суспільними та частковими граничними видатками?
21. Що таке податок коригування? Як його знайти?
22. Що таке субсидія коригування?
23. Чи можуть податки та субсидії коригування повністю розв'язати проблеми, що виникають через зовнішні ефекти?
24. Які існують шляхи скорочення викидів шкідливих речовин в оточуюче середовище?

Укладач: _____ **Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент**
(підпис) (ПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Конспект лекції № 8

Тема № 5. Екстерналії і суспільні блага. Громадський вибір.

Міжпредметні зв'язки: Зв'язок із елементами знань і умінь таких навчальних дисциплін як “Макроекономічний аналіз”, “Економіка сталого розвитку”, “Методологія економічних наукових досліджень”, “Математичні методи і моделі ринкової економіки” та ін.

Мета лекції: опанувати основи теорії суспільного вибору та екстерналій.

План лекції

1. Властивості і типологія суспільних благ.
2. Попит на суспільні блага та їх пропозицію.
3. Проблема безбілетника.
4. Пряме голосування і розміщення ресурсів.
5. Представницький уряд.
6. Прагнення до отримання ренти.

Опорні поняття: безбілетник, суспільне благо, несуперництво, представницький уряд, рента, винятковість блага, модель Самуельсона, парадокс голосування, пряма демократія.

Інформаційні джерела:

Основна та допоміжна література:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2 кн. – Кн. 1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – К.: Знання, 2006. – 723 с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: навч. посіб.: У 2-х кн. / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – К.: Знання, 2006. – 437 с.
3. Балакіна Т.П., Левина Е.А. и др. Микроэкономика: промежуточный уровень. Сборник задач с решениями и ответами / Т.П. Балакіна, Е.А. Левина, Е.В. Покатович, Е.В. Попова. – М.: ГУ ВШЭ, 2013. – 503 с.
4. Гальперин В. Микроэкономика: в 2-х т. / В. Гальперин, С. Игнатьев, В. Моргунов. – СПб.: Экономическая школа, 2002. – Т.1. – 348 с., Т.2. – 503 с.
5. Джейли Д. А. Микроэкономика: продвинутый уровень / Д.А. Джейли, Ф. Дж. Рени. – М.: Изд. дом ГУ ВШЭ, 2011. – 720 с.
6. Кац М., Роузен Х. Микроэкономика / М. Кац, Х. Роузен. – Минск: Новое знание, 2004. – 828 с.
7. Киреев А.П. Микроэкономика для продвинутых. Задачи и решения: учеб. пособ. / А.П. Киреев, П.А. Киреев. – М.: Вузовский учебник; ИНФРА-М, 2010. – 159 с.
8. Боулз С. Микроэкономика: поведение, институты и эволюция: учебник для вузов / Академия народного хозяйства при Прав-ве РФ. М.: Дело, 2011.
9. Бусыгин В. П., Желободько Е. В., Цыплаков А. А. Микроэкономика – третий уровень. Новосибирск: СО РАН, 2003.

10. Фридман А. А. Лекции по курсу микроэкономики продвинутого уровня. М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2008.

Интернет ресурси:

1. <http://www.google.com/>
2. <http://www.studentam.kiev.ua/>
3. http://files.libedu.ru/2vnn43dv24c9v7t7nqnszw1pwmcev43o/tarasevich_1_s_mikro_yekonomika_uchebnik.pdf
4. <https://id.hse.ru/data/2011/11/01/1269308196/01.pdf>
5. <http://lib.madi.ru/fel/fel1/fel18E465.pdf>

Навчальне обладнання, ТЗН, презентація тощо: ноутбук, проектор, мульти-медійна презентація.

ВИКЛАД МАТЕРІАЛУ ЛЕКЦІЇ

Роздатковий матеріал у викладача

Питання і завдання студентам для контролю знань, самостійного опрацювання матеріалу лекції, для підготовки до семінарського, практичного, лабораторного заняття за темою лекції.

1. За якими ознаками класифікують суспільні блага?
2. Що таке виняткові часткові блага? Чи є вони об'єктом суперництва?
3. Які суспільні блага не є об'єктом суперництва?
4. Що таке умова несуперництва в споживанні? Що таке неподільність блага?
5. У чому полягає особливість чисто суспільного блага? Наведіть приклад.
6. Що таке вертикальне сумування для знаходження кривої суспільного попиту? Чим воно відрізняється від горизонтального сумування?
7. Що включають в себе граничні суспільні вигоди MSB?
8. У чому суть моделі Самуельсона?
9. Як записати умову Парето-оптимума для економіки із суспільним благом та у випадку багатьох споживачів?
10. Що таке пряма демократія? Яким принципом керуються виборці?
11. Що таке представницька демократія? Чи можливо при цьому прийняття рішень, які не відповідають інтересам багатьох?
12. У чому полягає суть парадоксу голосування?
13. Що таке сукупна зовнішня корисність?
14. Що належить до видатків пошуку інформації?
15. Що означає пошук політичної ренти?

Укладач: _____ **Задорожна А.В., доцент, к.ф.-м.н., доцент**
(підпис) (ІПБ, посада, науковий ступінь, вчене звання)